

به نام خدا

از نظریات شهری
مروری بر تحولات معاصر شهری

مؤلف:

کارن کیانفر

سرشناسه	: کیانفر، کارن، ۱۳۷۲-
عنوان و نام پدیدآور	: آرا و نظریات شهری : مروری بر تفکرات معاصر شهری/کارن کیانفر.
مشخصات نشر	: تهران: موسسه آموزشی تألیفی ارشدان، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: [۱۷۶] ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۲۵۱-۶۷۳-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: شهرسازی
موضوع	: City planning
موضوع	: معماران و سازندگان
موضوع	: Architects and builders
رده بندی کنگره	: HT۱۴۴
رده بندی دیویی	: ۳۰۱.۱۳۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۱۸۲۶۰۱

مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان

نام کتاب:	آرا و نظریات شهری : مروری بر تفکرات معاصر شهری
تألیف:	کارن کیانفر
ناشر:	مؤسسه آموزشی تألیفی ارشدان
ویرایش:	اول
نوبت چاپ:	اول ۱۳۹۹
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۲۵۱-۶۷۳-۴
شمارگان:	۱۰۰۰
مرکز خرید آنلاین:	www.arshadan.com www.arshadan.net
مرکز پخش و توزیع:	۰۲۱۴۷۶۳۵۵
قیمت:	۷۵۰۰۰ تومان

طبق قانون حمایت از آثار مولفین و مترجمین، تمامی حقوق جهت مؤلف و ناشر براساس قرارداد فی مابین محفوظ است و هرگونه کپی برداری ممنوع و پیگرد قانونی دارد.

فهرست

فصل اول : پیش درآمد - تعاریف

- ۱-۱ الگوها ۱۴
- ۱-۱ الگوها، پیش از تعریف شهرسازی ۱۴
- پیش شهرسازی ترقی گرا
- پیش شهرسازی فرهنگ گرا
- پیش شهرسازی بی الگو
- ۱-۲ الگوها، حین تعریف شهرسازی ۱۵
- شهرسازی ترقی گرا
- شهرسازی فرهنگ گرا
- شهرسازی طبیعت گرا
- ۱-۳ بخش دوم : نظریات معاصر - ظهور urban ۱۸
- ۲- مکاتب اقتصادی ۱۸
- ۲-۱ اقتصاد کلاسیک ۱۸
- آدام اسمیت
- مالتوس
- ریکاردو
- ۲-۲ اقتصاد کینزی ۲۱
- ۲-۳ سوسیالیسم ۲۱
- اصول و مؤلفه های عمده نظام سوسیالیستی
- ۲-۴ کمونیسم ۲۲
- ۲-۵ لیبرالیسم ۲۳

۲۴ ۳- سیر تحول مفهوم شناختی شهر

۲۵ ۳-۱ Urbanization: ویژگی های فرآیند شهری شدن

۲۵ ۳-۲ تعریف مفهوم: مدرنیته، مدرنیسم و تفکر مدرن

فصل دوم- پیش شهرسازان

۲۸ ۱- آغاز تحولات فکری

۲۸ ۲- گذار به صنعت

مدل انگلیسی

مدل بمانی

مدل فرانسوی

۲۹ ۲-۱ کلود-آرنی سن سیمون (۱۷۶۰-۱۸۲۵)

مراحل تکامل جوامع انسانی از دید سن سیمون شامل:

۳۱ ۳- عصر بیم و امیدهای بزرگ ۱۸۱۵-۱۸۴۸

۳۲ ۳-۱ پیش شهرسازان

اصول مورد توجه این الگو در رفع مسائل شهر عبارتند از:

رابرت اوئن

شارل فوریه

گودن

اتین کابه

۳۹ ۳-۲ نقد آرمانگرایان

۴۰ ۴- عصر ضد انقلاب، دوره مهندسی شهر ۱۸۴۸-۱۸۷۰

۴۱ ۴-۱ پیش شهرسازان سلامت گرا

ریچاردسون

جیمز سیلک باکینگهام

۴۱

۴-۲- پیش شهرسازان فرهنگ گرا

جان راسکین

ویلیام موریس

اگوست ولبی نورث پوژن

۴۲

۴-۳- پیش شهرسازان بی الگو

کارل مارکس

فردینش انگلس

کرویتسکن

۴۵

۴-۴- ضد انقلاب - هوسمان (۱۸۵۳-۱۸۷۰)

۴۸

۵- سالهای آرامش و مستقیم سرمایه ۱۸۷۰-۱۹۰۰

۴۸

۵-۱- راینهارد باومایستر

باومایستر سه کارکرد اصلی را در شهر نامشخص کرد:

برخی ضوابط مطرح شده توسط باومایستر:

نوآوریهای باومایستر

۵۲

۵-۲- هرمان ژوزف اشتوبن

فصل سوم urbanism : تولد شهرسازی - قرن بیستم

تفاوت شهرسازان و پیش شهرسازان

جریان های فکری دوران دوم

شهرسازی ترقی گرا / مدرنیستی / نوگرا / کارکرد گرا / خردگرا

جمع بندی شهرسازی مدرنیستی:

۵۵

۱- نظریه پردازان شهرسازی مدرن (ترقی گرا)

۵۵

۱-۱- تونی گارنیه: پایه گذار شهر صنعتی

۵۷

۱-۲- اتو واکنر

- ۵۹ ۱-۳ والتر گروپیوس: از پایه گذاران مکتب باهاوس
- ۵۹ ۱-۴ لوکوربوزیه: شارل ادوارد ژانره
- ۶۴ ۱-۵ هندریک پتروس برلاگه
- ۶۵ ۱-۶ آنتونیو سنت ایلیا
- ۶۷ ۱-۷ کنگره معماری سیام
- ۷۱ ۲- شهرسازی فرهنگرا (سنتی)
- ۷۳ ۱-۱-۲ کایلو زیتیه: معمار شهرساز اتریشی
- ۷۶ ۱-۲-۲ ابنزر هامارد: باغ شهر
- ۸۲ ۲-۳ شهر ستر شوروی (کنار گذاشتن نظام شهر موجود)
- ۸۲ ۲-۴ شهرسازی طبیعت گرا
فرانک لوید رایت

فصل چهارم Urbanism : شهرسازان متأخر - جریان انتقادی

- ۸۷ ۱- مکتب فن گرایی
- ۸۷ ۱-۱-۱ تکنوتوپیا- سرزمین فن
ایانیس هگزاناکیس: مطرح کننده ایده شهر کمانه
اوژن هنراد: شهرساز پیشگو (۱۸۴۹-۱۹۲۳)
- ۹۲ ۱-۲ جریان آرکیگرم: شهر هماهنگ با فناوری
نقدی بر مکتب فن گرایی
کالن بیوکنن
- ۹۶ ۲- مکتب امایش انسانی: شهرسازی انسان گرا، سلامت روان
- ۹۷ ۲-۱ شهرسازی ارگانیک (تداوم گرا) (سازمند)
پاتریک گدس
لویس مامفورد

آرتور کلارنس پری

۱۱۰

۲-۲- شهرسازی سلامت روان

جین جیکوبز : کشف دوباره کلانشهر

الکساندر میچرلیخ

اسکار نیومن

جلوگیری از وقوع جرم با طراحی محیطی : درسنامه محیطی

کریک لینچ : در جست و جوی تصویر ذهنی شهروندان از شهر

دالند ایلپارد

میشل تربی

۱۲۸

۳- مکتب ساختارگرایی و متابولیسم شهری

۱۲۸

۱-۳- ساختارگرایی

آلدو فان ایک؛ مخالف با تفکر دو نطبی، تأکید بر ساختار شهر

آلدو روسی؛ کوششی برای ترمیم شهر و اجزای آن

۱۳۵

۲-۳- متابولیسم شهری: توجه به سوخت و ساز شهری

کنزو تانگه؛ توجه به سوخت و ساز شهر

فصل پنجم: مکاتب شهرسازی دوران اندیشه پسامدرن

۱۳۸

۱- شهرسازی نو سنت گرا

راب کریر

لئون کریر

پل زوکر

۱۴۳

۲- شهر به مثابه پدیدار

کریستین نوربرگ شولتز

ادوارد رلف

ویلیام وایت: شهر کشف دوباره مرکز، زندگی در فضاهاى کوچک شهری
 یان گل؛ توجه به زندگی میان ساختمانها
 سرگنی چرمایف؛ تأکید بر ماهیت عرصه همگانی و خصوصی
 ادوارد هال؛ کشف فواصل شکل دهنده فضای پنهان

کریستوفر الکساندر

امیل زاپا رت

کالین رو

راجر ترانسپیک

رم کولهاس (Generic City) شهر عام

(Tele Communication) شهر در عصر ارتباط از راه دور

شهرسازی پایدار

نو شهرسازی / نو شهرگرایی

مقدمه

این کتاب حاصل تلاش محققان راستای گردآوری مطالب گسترده پیرامون موضوع شهرسازی و نظریات و آرای شکل دهنده به شهرسازی به مفهوم کنونی است. در خلال این کتاب ضمن دسته بندی آرا و تفکرات بر اساس ماهیت و دوره زمانی، نمونه های اثر گذار از آن اندیشه ارائه شده است. هدف این کتاب نه بیان ایده جدیدی بلکه جمع بندی و ارائه تحلیلی جدید از نظرات مطرح شده پیرامون حوزه شهر است. ارائه و جمع بندی مطروحه از میان نظریه پردازان اواخر عصر صنعت تا اوایل قرن بیست و یکم انجام شده است.

این کتاب با تکیه بر پنج کتاب اصلی این حوزه، شهرسازی از تحیل تا واقعیت^۱، سیر اندیشه^۲، تحلیل مبانی طراحی شهری معاصر^۳ و شهرسازی از نخستین سرچشمه ها تا امروز^۴ آتن^۴ تهیه گردیده است. ساختار اصلی کتاب بر اساس دوره ها و ماهیت تفکر به ۵ فصل تکمیل شده است. فصل اول مربوط به ارائه مفاهیم کلی و اساسی است که در طول کتاب به طور مکرر بدانها اشاره می شود. فصل دوم کتاب به بررسی نقطه آغاز جریان فکری در قرن ۱۸ می پردازد، آنجا که شهر

۱- شوائ، فرانسوازه شهرسازی واقعیات و تخیلات، محسن حبیبی، دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۷۵

۲- پاکزاد جهان شاه، سیر اندیشه ها در شهرسازی: از آرمان تا واقعیت (جلد ۱)، انتشارات آرمان شهر، ۱۳۸۷

۳- بحرینی، حسین، فرایند طراحی شهری، انتشارات دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۷۷

۴- لوستروفسکی، واسلاف شهرسازی معاصر (از نخستین سرچشمه ها تا منشور آتن)، لادن اعتضادی، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، ۱۳۷۱

آلوده عصر صنعت دغدغه اصلی اندیشمندان بود و در پی پاسخ مناسب ایده‌های از جنس خلق واحدهای مسکونی نوین تا بازگشت به شهر پیش از عصر صنعت و اندیشه‌های انقلابی مطرح شد. پایان این دوره با رواج نگاه مهندسی به شهر توأمان بود. در فصل سه، آن زمان که مهندسان نیمه اول قرن بیستم در پی خلق شهری متناسب با عصر خویش قرار گرفتند، باز تولید شهر سنتی جلوه دیگری به خود گرفت. در همین دوره با توجه به گسترش ایده کمونیسم، شهرسازان شوروی مدل فکری خود را در حیطه شهرسازی بسط دادند. فصل چهارم، نیمه پایانی قرن بیستم زمان درنگ و تردید است. آنان که راه حل‌های پیشین نپذیرفتند و در جست و جوی جواب یا خود را غرق در تکنولوژی می‌کنند یا از منظر انسانی به شهر نگریستند. در این دوره سردمدارانی چون جین جیکوبز نقا خود را، گوش همگان رساندند. فصل پنجم زمان بررسی آرای قرن بیست و یکمی به شهر است. در این فصل طیف وسیعی از نظرات از نگاه پدیدارگرایانه تا رفتارشناسی و معناشناسی مطرح شده است. در پایان سعی شده با مروری کوتاه بر آرای متأخر امکان اندیشه حول شهرسازی آینده فراهم گردد.

شهر عرصه است متکثر که همه ابعاد انسان را شامل میشود. ابعادی چون حیات ذهنی، اجتماعی و بیولوژیک. این کتاب مناسب آن دسته از مخاطبانی است که در ابتدای راه مطالعات حوزه نظری دانش شهرسازی سعی در پی رخنه به ابعاد شهر در مدت زمان کوتاه از خلال تفکرات گوناگون با توجه تفاوت نگرش‌ها در دوره‌های زمانی گوناگون دارد.